

**Bryssel, 20. lokakuuta 2025
(OR. en)**

14231/25

**COAFR 277
CFSP/PESC 1497
COPS 515
DEVGEN 183
COHOM 153
COHAFA 83**

YHTEENVETO ASIAN KÄSITTELYSTÄ

Lähettiläjä:	Neuvoston pääsihteeristö
Vastaanottaja:	Valtuuskunnat
Asia:	Neuvoston päätelmät Sudanista

Valtuuskunnille toimitetaan oheisena ulkoasiainneuvoston istunnossaan 20. lokakuuta 2025 hyväksymät neuvoston päätelmät Sudanista.

Neuvoston päätelmät Sudanista

1. Euroopan unioni (EU) tuomitsee jyrkästi Sudanissa meneillään olevan konfliktin, joka jo kolmantena peräkkäisenä vuonna aiheuttaa tuhansien ihmishenkien menetyksiä ja valtavia vaikeuksia Sudanin kansalle ja joka on vakava uhka vakaudelle ja turvallisuudelle koko alueella.
2. EU on erittäin huolissaan Sudanin yhtenäisyydestä, alueellisesta koskemattomuudesta ja vakaudesta, jotka ovat vakavassa vaarassa, ja lisääntyvästä pirstaloitumisesta poliittisissa ja etnisissä ryhmissä. Tätä pahentaa rinnakkaisten hallintorakenteiden syntyminen, jonka tuomitsemme jyrkästi. Sen vuoksi EU vahvistaa olevansa vakaasti sitoutunut Sudanin suvereniteettiin, yhtenäisyyteen ja alueelliseen koskemattomuuteen. EU vastustaa kaikkia yrityksiä Sudanin jakamiseksi.
3. Sudania ja sen naapurimaita käsittelevien Pariisin ja Lontoon konferenssien yhtenä puheenjohtajana EU on osoittanut olevansa sitoutunut tukemaan Sudanin kansaa ja toimimaan aktiivisesti konfliktin ratkaisemisessa kokonaisvaltaisella tavalla.
4. EU pyytää yhteistyön lisäämistä konfliktin kaikkien osapuolten kanssa seuraavasti:
a) rakentava osallistuminen neuvotteluihin, jotta saadaan aikaan välitön tulitauko, ja uskottavaan osallistavaan rauhanvälitysprosessiin, joka johtaa vihollisuuksien pysyvään lopettamiseen; b) humanitaarisen avun nopean, esteettömän ja kestäväns pääsyn ja siviilien suojelun varmistaminen kaikkialla Sudanissa; c) uskottavat sitoumukset aidosti osallistavan, edustavan ja riippumattoman siviilihallinnon edistämiseksi; d) oikeusvaltioperiaatteen, vastuuvollisuuden, kansainvälisen oikeuden, myös kansainvälisen humanitaarisen oikeuden ja ihmisoikeuksia koskevan kansainvälisen oikeuden, kunnioittamisen sekä oikeudenmukaisuuden palauttaminen ja vahvistaminen Sudanissa.

5. EU tekee konfliktin kaikkien osapuolten kanssa yhteistyötä edellä mainittujen tavoitteiden saavuttamiseksi ja huolehtii samalla siitä, ettei se oikeuta mitään muuta hallintorakennetta kuin osallistavan siviilijohtoisen poliittisen siirtymän. EU lisää tällaista yhteistyötä edellyttäen, että EU:n keskeisten pyyntöjen täyttämässä edistytään uskottavasti. EU osallistuu edelleen aktiivisesti, myös korkeimmalla tasolla, pyrkimyksiin löytää kestävä ratkaisu konfliktiin. Näin EU toimii yhtenäisesti edistämällä osallistavia muotoja ja varmistamalla täyden koordinoinnin asiaankuuluvien samanmielisten toimijoiden kanssa. Se hyödyntää edelleen kaikkia käytettävissään olevia ulkopoliittisia välineitä – tarvittaessa myös kohdennettuja rajoittavia toimenpiteitä – ja mahdollisuuksien mukaan tehostaa niiden käyttöä, jotta kriisiin löydetään rauhanomainen ratkaisu.
6. Sudanin kriisi uhkaa aloja, joilla sekä EU:lla että Afrikalla on yhteisiä strategisia etuja, kuten terrorismin, laittoman muuttoliikkeen ja ihmiskaupan torjunta, alueellisen vakauden turvaaminen ja merellinen turvallisuus Punaisellaamerellä. EU on erittäin huolissaan konfliktin heijastusriskeistä erityisesti Afrikan sarvessa ja Sahelissa ja sen vaikutuksista Eurooppaan suuntautuviin laittomiin muuttovirtoihin.
7. EU korostaa, että ensisijainen vastuu konfliktin lopettamisesta on sekä Sudanin asevoimien (SAF) että nopean tuen joukkojen (RSF) johdolla sekä niille suoraa ja välillistä tukea antavilla tahoilla. EU kehottaa kaikkia konfliktin osapuolia ottamaan rakentavasti osaa osallistaviin tulitaukoneuvotteluihin ja korostaa, että tarvitaan kiireellisesti uskottava ja osallistava sovitteluprosessi, joka johtaa oikeudenmukaiseen, kattavaan ja kestäväan rauhaan. EU kehottaa myös kaikkia ulkopuolisia toimijoita, jotka toimittavat suoraan tai välillisesti aseita, taloudellista tukea tai muuta tukea sotaa käyville osapuolille, lopettamaan välittömästi tällaisen tuen ja noudattamaan YK:n asevientikieltoa.

8. EU jatkaa tiivistä yhteistyötä kumppaneidensa kanssa koordinoituissa alueellisissa ja kansainvälisissä sovittelutoimissa, erityisesti Afrikan unionin (AU), Yhdistyneiden kansakuntien (YK), Afrikan sarven alueen maiden yhteistyöjärjestön (IGAD), Saudi-Arabian ja Yhdysvaltojen johdolla. EU panee tyytyväisenä merkille Quad-kumppanien (Yhdysvaltojen, Saudi-Arabian, Egyptin ja Yhdistyneiden arabiemiraattien) neljänväliset ponnistelut ja viimeisimmän julkilausuman rauhan ja turvallisuuden palauttamisesta Sudaniin. EU:n pyrkimyksiä ylläpitää avoimia viestintäyhteyksiä kaikkiin osapuoliin ja tukea kestävä ratkaisun löytämistä konfliktiin vahvistetaan niin ikään Afrikan sarven alueelle nimitetyn EU:n erityisedustajan osallistumisella, myös kriittisen infrastruktuurin suojelua koskevalla aloitteella, sekä tukemalla yhteistyötä Sudanin siviilitoimijoiden kanssa. Elintärkeiden infrastruktuurien suojaamista koskeva EU:n aloite, joka perustuu unionin sitoutumiseen konfliktin kaikkien osapuolten kanssa, on osoitus EU:n aktiivisesta ja yhdenmetystä lähestymistavasta sovitteluun tässä konfliktissa, ja sen avulla voidaan täyttää tarve suojella siviilejä Sudanissa.
9. EU toistaa pitävänsä tärkeänä osallistavaa ja avointa Sudanin johtamaa poliittista prosessia, jonka tavoitteena on saavuttaa riippumaton siviilihallinto. On olennaisen tärkeää, että tässä prosessissa turvataan konfliktista erityisesti kärsiviltä alueilta tulevien naisten, nuorten ja syrjäytyneisiin yhteisöihin kuuluvien henkilöiden täysimääräinen, yhdenvertainen ja merkityksellinen osallistuminen. EU korostaa ja kannattaa myös kansalaisyhteiskunnan keskeistä roolia, jolla varmistetaan, että kaikessa poliittisessa vuoropuhelussa otetaan aidosti huomioon Sudanin kansan toiveet ja erilaiset näkökannat.
10. EU on syvästi huolissaan Sudanin humanitaarisen kriisin hälyttävästä pahenemisesta, sillä konflikti johti yhteen vakavimmista humanitaarisista katastrofeista maailmassa ja vahvistaa sitä edelleen, mikä näkyy todettuna nälänhätänä osissa maata. Erityisen huolestuttavia ovat hälyttävät raportit ennennäkemättömästä siviileihin kohdistuvasta väkivallasta ja iskuista, muun muassa seksuaalisesta ja sukupuoleen perustuvasta väkivallasta, sekä konfliktin vakavista vaikutuksista naisiin ja tyttöihin. EU kehottaa kaikkia osapuolia noudattamaan kansainvälisen humanitaarisen oikeuden ja ihmisoikeuslainsäädännön mukaisia velvoitteitaan ja käyttämään kaikkia mahdollisia toimenpiteitä siviilien ja siviilikohteiden suojelemiseksi. EU pyrkii hyödyntämään diplomaattista toimintaansa ja tekemään yhteistyötä kumppaneiden kanssa konkreettisten toimenpiteiden edistämiseksi siviilien ja siviili-infrastruktuurin suojelemiseksi. EU myös kiittää naapurimaita siitä, että ne ovat tukeneet konfliktin uhreja, jotka ovat hakeneet suojelua Sudanin ulkopuolelta.

11. EU joutuu todistamaan humanitaarisen avun toimintamahdollisuuksien hälyttävää kaventumista. Byrokraattiset ja muunlaiset esteet estävät edelleen ihmishenkiä pelastavan avun pääsyn niitä eniten tarvitsevien luo. Lisäksi Sudanin sodasta on tullut yksi avustushenkilöstölle eniten kuolonuhreja aiheuttaneista sodista maailmassa. EU kehottaa kaikkia konfliktin osapuolia poistamaan viipymättä kaikki humanitaarisen avun toimittamista haittaavat esteet ja varmistamaan humanitaarisen avun välittömän, ehdottoman, turvallisen ja esteettömän perillepääsyn, lopettamaan tahallisen sulkujen luomisen ja suojelemaan siviilejä, myös humanitaarisia työntekijöitä, Jeddän julistuksessa annettujen sitoumusten ja kansainvälisen humanitaarisen oikeuden mukaisesti. EU antaa tunnustusta sekä paikallisten että kansainvälisten humanitaaristen työntekijöiden rohkeudelle ja sitoutumiselle, sillä he tarjoavat edelleen ihmishenkiä pelastavaa apua erittäin haastavissa olosuhteissa. Se kiittää erityisesti keskinäisiä avustusryhmiä, kuten Emergency Response Room -häätäpuoloitetta (joka sai vuoden 2025 EU:n ihmisoikeuspalkinnon) ja vapaaehtoisaloitteita, jotka perustuvat suurilta osin naisten osallistumiseen.
12. EU on vakavasti huolissaan laajalle levinneistä ja hyvin dokumentoiduista kansainvälisen humanitaarisen oikeuden ja ihmisoikeuslainsäädännön loukkauksista eri puolilla Sudania. EU tuomitsee yksiselitteisesti kaikki tällaiset julmuudet, joista monia on käytetty järjestelmällisesti ja hälyttävässä mittakaavassa ja joilla on ollut tuhoisa vaikutus siviiliväestöön, erityisesti naisiin ja lapsiin sekä haavoittuvassa asemassa oleviin henkilöihin. EU palauttaa mieleen kansainvälisen humanitaarisen oikeuden ja YK:n turvallisuusneuvoston päätöslauselman 2736 (2024) mukaiset velvoitteet ja vaatii, että RSF lopettaa al-Fasherin piirityksen, ja kehottaa vetämään pois kaikki taistelijat, jotka uhkaavat siviilien turvallisuutta.
13. EU korostaa, että on ratkaisevan tärkeää varmistaa vastuuvollisuus kaikista kansainvälisen oikeuden loukkauksista, myös kansainvälisen humanitaarisen oikeuden ja ihmisoikeuslainsäädännön loukkauksista. Rankaisemattomuuden jatkuminen saa aikaan uusia julmuuksia. Sudania käsittelevä riippumaton kansainvälinen selvitysvaltuuskunta totesi, että konfliktin molemmat osapuolet ovat toteuttaneet kansainvälisen oikeuden rikkomuksia, joita pidetään rikoksina kansainvälisen oikeuden mukaisesti; sen mukaan RSF on syyllistynyt sotarikoksiin ja rikoksiin ihmisyyttä vastaan ja SAF on syyllistynyt kansainvälisen humanitaarisen oikeuden ja ihmisoikeuslainsäädännön loukkauksiin, joita pidetään myös sotarikoksina. EU on edelleen sitoutunut tukemaan toimia tällaisten rikkomusten dokumentoimiseksi ja tutkimiseksi. EU tuomitsee tiedotusvälineiden vapauden järjestelmällisen sensuurin ja tukahduttamisen ihmisoikeuksien puolustajiin, toimittajiin ja media-alan työntekijöihin kohdistuvilla pidätyksillä, hyökkäyksillä ja uhkauksilla, mikä edistää rankaisemattomuutta ja väärän tiedon leviämistä.

14. Tässä yhteydessä EU tunnustaa kansalaisyhteiskunnan toimijoiden, ihmisoikeusjärjestöjen ja vastuuvellvollisuusmekanismien, muun muassa Sudania käsittelevän riippumattoman kansainvälisen selvitysvaltuuskunnan, YK:n nimeämän Sudanin ihmisoikeusasiantuntijan, YK:n ihmisoikeusvaltuutetun Sudanin toimiston, Kansainvälisen rikostuomioistuimen ja Afrikan ihmisoikeuksien ja kansojen oikeuksien toimikunnan valtuuttaman Sudanin yhteisen selvitysvaltuuskunnan, keskeisen roolin ja tukee sitä voimakkaasti. EU kannattaa edelleen Kansainvälisen rikostuomioistuimen toimeksiannon ja asevientikiellon laajentamista koskemaan koko maata. EU kehottaa kaikkia osapuolia tekemään täysimääräistä yhteistyötä näiden tahojen kanssa. Olisi myös varmistettava vastuuvellvollisuus diplomaattisuhteita koskevan Wienin yleissopimuksen rikkomisesta, kuten diplomaattiedustustojen ja -asuntojen järjestelmällisestä ryöstelystä.
15. Vastauksena meneillään olevaan konfliktiin EU on tehostanut humanitaarisia toimiaan ja jatkaa tarveperusteista ja periaatteellista ihmishenkiä pelastavaa hätäapua varmistaakseen välittömän hätäavun ja suojelun kaikkein haavoittuvimmassa asemassa oleville väestöryhmille riippumatta siitä, missä he ovat. Tähän sisältyy maan vakavaan elintarviketurva- ja ravitsemuskriisiin vastaaminen ja humanitaarinen tuki peruspalveluille. EU tukee myös naapurimaihin paenneita ja heidät vastaanottaneita.
16. EU on edelleen sitoutunut tukemaan Sudanin väestön selviytymiskykyä humanitaarisen avun, kehityksen ja rauhan muodostaman kokonaisuuden mukaisesti. Se on valmis edistämään keskeisten sosiaalipalvelujen kunnostamista koko Sudanissa heti, kun poliittiset olosuhteet sen sallivat, ja tukemaan siirtymään joutuneiden sudanilaisten ja pakolaisten turvallista, ihmisarvoista ja vapaaehtoista paluuta. Sudanin talouden pitkän aikavälin elpyminen riippuu rauhanratkaisusta ja siviilijohtoisen siirtymähallituksen perustamisesta sekä kattavista makrotaloudellisista uudistuksista, velkahelpotuksista, rahoituksen saatavuudesta ja kestävästä ulkomaisista investoinneista, jotka kaikki liittyvät läheisesti perustellun, edustavan ja osallistavan poliittisen prosessin perustamiseen, vastuuvellvollisuuden varmistamiseen ja oikeusvaltioperiaatteen vahvistamiseen.
17. EU tunnustaa Sudanin kansan luontaiset oikeudet vapauteen, rauhaan ja oikeuteen ja toistaa olevansa vakaasti sitoutunut tukemaan Sudania sen pyrkimyksissä säilyttää yhtenäisyytensä ja alueellisen koskemattomuutensa sekä saavuttaa kestävä vakaus, demokratia ja vauraus.